CERR
CENTER FOR ECONOMIC RESEARCH AND REFORMS

2025 йилда туманларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш дастурларини ишлаб чиқиш тўғрисида

(таҳлилий дастурлардан фойдаланиш)

I. Туманлар ва шаҳарлар бўйича йиллик дастурни ишлаб чиқиш босқичлари:

- ☑ Ҳудуд иқтисодиётини комплекс таҳлил қилиш
- ☑ Маҳаллабай ўрганишлар ўтказиш орқали қўшимча иқтисодий ўсиш омилларини аниқлаш
- ☑ Ҳудуд ихтисослашуви ва рақобат устунликлари, табиий-иқтисодий ва ресурс салоҳияти асосида тармоқлар ва соҳалар бўйича ўсиш драйверларини аниқлаш
- ☑ Амалга ошириладиган чора-тадбирларнининг ижтимоий оқибатлари, экологияга таъсирини баҳолаш, соҳалар бўйича ўзаро мувофиқликни таъминлаш
- ☑ Чора-тадбирларнинг республика ва ҳудудий стратегиялар, ривожлантириш дастурлари билан мувофиқлигини баҳолаш
- ☑ Хомашё, меҳнат, молиявий ресурслар ва инфратузилма билан таъминлаш имкониятларини баҳолаш
- ☑ Туман (шаҳар)ни мавжуд имкониятлар ва ўсиш драйверлари асосида ривожлантириш бўйича чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш

208 та

туман ва шаҳар

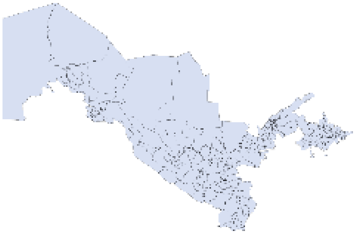

3

БОСҚИЧ

11 та Илмий-тадқиқот ва олий таълим муассасалари

I Замонавий моделларга асосланган таҳлил

- Платформа маълумотлари
- Геоинформацион маълумотлар
- Веб-скрапинг ва контент-таҳлил

II Жойига чиққан ҳолда амалий таҳлил

- Ишга солинмаган захиралар
- Бўш турган бинолар ва ерлар
- Инвестиция дастурлари

III Маҳаллабай сўровномалар

- “Камбағалликдан фаровонлик сари” дастури ижроси
- Аҳоли ва тадбиркорлар ўртасида сўровномалар

Тадқиқотларнинг асосий йўналишлари

- Тадбиркорлик фаолиятидаги муаммолар
- Махсус иқтисодий зоналар фаолияти
- Хизматлар ва сервис соҳаси муаммолари
- Инвестиция дастурлари ижроси
- Ташқи савдо иштирокчилари муаммолари
- Ишлаб чиқариш самарадорлиги
- Оилавий тадбиркорликни ривожлантириш
- Аҳоли кайфиятини ўрганиш
- Туризм салоҳиятини ошириш
- Ҳоким ёрдамчилари фаолиятини
- Норасмий бандликни қисқартириш
- Меҳнат мигрантлари билан ишлаш

III. Интеграциялашган маълумотлар базаси ва таҳлили

Туман даражасида **131** та кўрсаткич

7 ЙЎНАЛИШ

14 та вазирлик ва идораларнинг маълумотлари

Иқтисодиёт — 48 кўрсаткич

Солиқ, Банклар фаолияти	16
Макроиқтисодий кўрсаткичлар	29
Товар хом-ашё биржаси	3

Ҳуқуқ тартибот — 11

Суд маълумотлари	9
Оммавий норозиликлар	2

Аҳоли фикри — 29

Мурожаатлар	22
Сўровнома ва индекслар	7

Соғлиқни сақлаш — 4

1	Касалликлар бўйича маълумот
3	Тез тиббий ёрдам

Коммунал соҳа — 23

13	Табиий газ таъминоти
5	Электр энергияси таъминоти
5	Ичимлик суви таъминоти

Демография — 10

3	Аҳоли тоифалари
7	Демографик маълумотлар

Экология — 4

1	Ҳавонинг ифлосланиш даражаси
5	Об-ҳаво

2020-2024 йиллар бўйича маълумотлар сони: **5,2** *млн. та*

IV. Ҳудудларни тоифаларга ажратиш тизими

208 та
ТУМАН ВА ШАҲАР

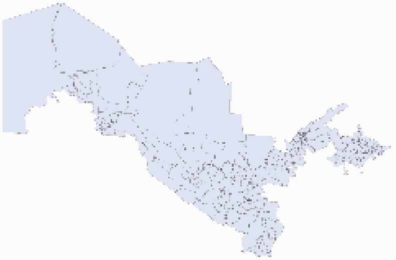

5
ТОИФА

14 та ҲУДУД

«Республика ҳудудларини тоифаларга ажратиш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашнинг табақалаштирилган тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонга (ПФ-287, 30.12.2022й.) *асосан, туман ва шаҳарлар ихтисослашуви ҳамда бизнес учун мавжуд шароитлардан келиб чиқиб тоифаларга ажратилган.*

	Туман ва шаҳарлар сони	Республика аҳолисидаги улуши	Электр энергияси истеъмолидаги улуши
1 тоифа	26 та	17%	31,9%
2 тоифа	46 та	22%	28,0%
3 тоифа	76 та	39%	24,8%
4 тоифа	40 та	17%	13,3%
5 тоифа	20 та	5%	2,0%

Ҳудудларда тадбиркорликни қўллаб қувватлашнинг табақалаштирилган тизими

2023 йил 1 январдан 2026 йил 1 январга қадар солиқ солишнинг янги табақалаштирилган тартиби жорий этилган

Туманларда рўйхатдан ўтган ва шу ҳудудларда фаолият юритадиган тадбиркорлик субъектлари учун:

4 тоифа		5 тоифа	
Айланмадан олинадиган солиқ	3%	Фойда, айланмадан олинадиган ва ижтимоий солиқлар	1%
Юр.ш. мол-мулк ва ер солиқларига камайтирувчи коэффициент	0,3 гача	Юр.ш. мол-мулк ва ер солиқларини белгиланган суммасининг	1%
ЯТТ даромад солиғига камайтирувчи коэффициент	0,5 гача	ЯТТ даромад солиғи	0%

Тижорат банкларининг МБ асосий ставкасидан *(амалда 13,5%)* 4 ф.п. юқори *(17,5%)* ва 1,75 бараваридан ошмаган *(23,6%)* ставкада миллий валютада ажратиладиган кредитлари бўйича асосий ставканинг 40 фоизигача миқдорида компенсация тўланади.

Ҳудудларда тадбиркорликни қўллаб қувватлашнинг табақалаштирилган тизими

Қўллаб-қувватлаш йўналишлари	1-3 тоифалар	4 ва 5 тоифалар
Лицензия ва **рухсатномалар** олишда давлат божи	100% *(амалдаги ставкага нисбатан)*	50% *(амалдаги ставкага нисбатан)*
Давлат хизматларини кўрсатишда белгиланган тўловлар	100%	50%
Давлат мулки объектларини **ижарага беришда аукционга чиқариладиган** бошланғич нархни белгилаш	100%	50%
Инфратузилмага уланишда кетган харажатлар қоплаб бериладиган лойиҳаларининг энг кам қиймати	200 млрд. сўм	50 млрд. сўм
Давлат активлари ва ер участкалари мулк ҳуқуқи асосида сотилганда **тўловларни амалга ошириш**	36 ой давомида	60 ой давомида